

Znak: WZPS-5.431.1.30.2024.JJA

Szczecin, 7 lutego 2025 r.

Pan
Roman Rosochacki
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Wałczu

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 2 i 4 grudnia 2024 r. została przeprowadzona kontrola w trybie uproszczonym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu, przy al. Zdobywców Wału Pomorskiego 54. Kontrolę na podstawie upoważnienia nr 134/2024 z dnia 22 listopada 2024 r. przeprowadził zespół kontrolny Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie: Sylwia Buczkowska – główny specjalista oraz Justyna Jarczewska – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem. Przedmiotem kontroli była analiza prawidłowości działań podjętych przez jednostkę względem [tekst wyłączony z jawności] a także prawidłowość umieszczania dzieci w różnych formach rodzinnej pieczy zastępczej. Kontrola przeprowadzona na prośbę Rzecznika Praw Dziecka.
akta kontroli str. 1-2

Ustaień dokonano w oparciu o informacje przekazane dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu oraz dokumentację prowadzoną w jednostce.

Działalność placówki w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

W dniu 13 listopada 2024 r. do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego wpłynęło pismo od Rzecznika Praw Dziecka, w którym zwrócił się z prośbą o zbadanie sprawy i ustalenie, czy zostały podjęte prawidłowe działania celem ochrony małoletnich a w szczególności czemu pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu nie zabezpieczyli małoletnich w pieczy zastępczej, w sytuacji gdy prośbę taką wyraziła ich matka.

W związku z powyższym, zasadnym było przeprowadzenie postępowania kontrolnego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu. Ponadto zweryfikowano również umieszczanie dzieci w różnych rodzinach zastępczych oraz działania podejmowane na rzecz rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie wałeckim.

Analiza indywidualnego przypadku [tekst wyłączony z jawności]

Brak miejsc w pieczy zastępczej o charakterze interwencyjnym, nie zwalnia powiatu z natychmiastowego zabezpieczenia dzieci (bez postanowienia sądu), gdyż zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej się w przypadku pilnej konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

akta kontroli str. 3-57

Analiza organizacji pieczy zastępczej w wybranych obszarach

- **Wykaz pieczy rodzinnej w powiecie wałeckim od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli:**

Na terenie powiatu wałeckiego na dzień kontroli istniał 1 rodzinny dom dziecka oraz 47 rodzin zastępczych z czego: 24 to rodziny zastępcze spokrewnione, 16 rodziny zastępcze niezawodowe oraz 7 rodzin zastępczych zawodowych w tym 2 rodziny specjalistyczne.

W okresie od 1 stycznia 2023 r. zostało utworzonych 8 rodzin zastępczych spokrewnionych, 10 niezawodowych oraz 2 rodziny zastępcze zawodowe.

W okresie objętym kontrolą 18 rodzin zastępczych rozwiązało się, z czego:

- 1 rodzina zastępcza zawodowa przekształcona z rodziny zastępczej niezawodowej, po 4 miesiącach złożyła rezygnację z pełnionej funkcji a dzieci zabezpieczono w innej rodzinie zastępczej;
- 9 rodzin zastępczych spokrewnionych oraz 3 niezawodowe rozwiązano wskutek usamodzielnienia się wychowanków;
- 2 rodziny zastępcze niezawodowe wskutek powrotu dziecka do rodziny biologicznej;
- 1 rodzina zastępcza spokrewniona ze względu na przeniesienie do innej formy pieczy zastępczej;
- 2 rodziny zastępcze niezawodowe ze względu na przysposobienie wychowanków.

akta kontroli str. 58

- **Informacje na temat rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.**

Z analizy dokumentacji, a także z informacji złożonej przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu wynika, że powiat wałecki podejmuje szereg działań na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego oraz dokłada staranności, by zadbać o już istniejące. Między innymi podniesiono wysokość wynagrodzenia dla rodzin zastępczych, ponadto powiat nie ogranicza się tylko do świadczeń obligatoryjnych, ale również rodziny zastępcze otrzymują świadczenia fakultatywne

(dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania, świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka). Zapewnia się szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych, jak i funkcjonujących rodzin zastępczych, poradnictwo specjalistyczne (prawne, pedagogiczne, psychologiczne). Na terenie powiatu funkcjonuje również Klub Rodzica Zastępczego. Organizowane są spotkania, festyny na których promowane jest rodzicielstwo zastępcze. Promocja rodzicielstwa zastępczego odbywa się również w przestrzeni medialnej: prasa, telewizja, portal społecznościowy. Ponadto jeden z autobusów miejskich kursuje z banerem promującym rodzicielstwo zastępcze.

W Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy zastępczej na lata 2025-2027 zwiększono limit rodzin zastępczych zawodowych. Powiat Wałecki, chcąc rozwijać pieczę zastępczą zakłada utworzenie na terenie każdej gminy minimum jednego rodzinnego domu dziecka. Dlatego też powiat wybuduje i przekaże domy do użytkowania dla osób, które będą pełniły funkcję rodzinnego domu dziecka. Powiat pozyskał już środki na wybudowanie pierwszego domu, a gmina Mirosławiec przekazała na ten cel działkę. W 2025 r. ma się rozpocząć budowa.

Powiat Wałecki podjął też działania w celu utworzenia pieczy instytucjonalnej – placówki opiekuńczo-wychowawczej. Na dzień kontroli trwają prace adaptacyjno-remontowe w celu przystosowania budynku na potrzeby placówki. Wystąpiono również do Rzecznika Praw Dziecka o opinię o zasadności utworzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej. Przewiduje się utworzenie placówki z miejscami interwencyjnym, umożliwi to umieszczanie interwencyjne dzieci, a także pozwoli na realizację postanowień sądu względem dzieci, które z różnych względów nie zafunkcjonują w pieczy rodzinnej.

akta kontroli str. 64-65

▪ **Umieszczanie dzieci w pieczy rodzinnej od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli:**

W okresie objętym kontrolą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu umieściło w pieczy zastępczej 38 dzieci. Analizie poddano czas od momentu wydania postanowienia do czasu umieszczenia w pieczy zastępczej. Przypadki budzące wątpliwości podlegały szczegółowej weryfikacji: [tekst wyłączony z jawności]

akta kontroli str. 59-61

▪ **Dzieci oczekujące na umieszczenie w pieczy zastępczej na dzień kontroli:**

Na dzień kontroli na umieszczenie w pieczy zastępczej oczekiwało czworo dzieci. [tekst wyłączony z jawności]

Postanowienia sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej winny być niezwłocznie realizowane. Niestety nie było to możliwe z uwagi na niewystarczającą liczbę miejsc w pieczy zastępczej na terenie powiatu wałeckiego, ale również i na terenie całej Polski. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu każdorazowo rozpytuje istniejące rodziny zastępcze na swoim terenie o możliwość przyjęcia nowych dzieci, a w przypadku braku miejsc podejmuje poszukiwania na terenie województwa i całego kraju. W większości przypadków otrzymuje odmowy przyjęcia ponieważ zapytania o przyjęcia dotyczą najczęściej dzieci zaburzonych, zdemoralizowanych, często leczonych psychiatrycznie, a dla takich dzieci szczególnie brak jest miejsc w pieczy zastępczej.

Pomimo podejmowanych działań na dzień kontroli dwoje dzieci [tekst wyłączony z jawności] nadal nie zostało umieszczonych w pieczy zastępczej zgodnie z wydanym postanowieniem sądu. Nieprawidłowość wynikała z braku miejsc zarówno w rodzinnej

jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Powiat dokłada starań oraz podejmuje szereg działań mających na celu prawidłową organizację pieczy zastępczej na swoim terenie. Niemniej jednak brak wolnych miejsc w pieczy nie zwalnia jednostki samorządu z odpowiedzialności za postępowanie niezgodne z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

akta kontroli str. 62-63

Podsumowanie ustaleń kontroli.

stwierdzone nieprawidłowości / uchybień	- niezabezpieczenie dzieci w pieczy zastępczej na wniosek rodzica, - nierealizowanie postanowień sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej
przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości / uchybień	- brak miejsc w pieczy zastępczej
skutki stwierdzonych nieprawidłowości / uchybień	- potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa dzieci
osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości / uchybień	dyrektor
uprawnienia jednostki kontrolowanej	zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania
wpis w książce kontroli	2/2024
wystąpienie otrzymują	1) Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w celu podniesienia jakości pracy jednostki

wydaje zalecenia znaczące:

- 1) umieszczać dzieci w rodzinie zastępczej na wniosek rodzica zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,
- 2) niezwłocznie realizować postanowienia sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

W przypadku braku zastrzeżeń, proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń.

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:
Justyna Jarczewska
Starszy inspektor wojewódzki
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Sylwia Buczkowska
Główny specjalista
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Izabela Wojtczak-Sikorska
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)